

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Politiikan ja talouden tutkimuksen laitos	
Tekijä-Författare-Author Bruun, Susanna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Kotiäitiosopimus murtuu. Sukupuolisopimus, rakennemuutos ja kysymys lasten päivähoidosta 1960 - 1972 komiteamietintöjen ja eduskunnan lähete keskustelun valossa.			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yhteiskuntahistoria: Poliittinen historia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu -työ	Aika-Datum-Month and year 2010-03-15	Sivumäärä-Sidantal- Number of pages 75	
Tiivistelmä-Referat-Abstract <p>Tutkielmassa käsitellään lasten päivähoitokeskustelua vuosina 1960 – 1972 ja keskustelussa havaittavaa sukupuolisopimuksen muutosta 1960-luvun lopulta alkaen. Sukupuolisopimuksella viitataan sukupuolten tehtäviä yhteiskunnassa koskeviin sanattomiin sääntöihin ja sopimuksiin, jotka voidaan havaita lähinnä puhetapoja ja sukupuolten tehtäviin liittyviä mielikuvia ja käsityksiä tutkimalla. Tutkielman keskeisimpänä aineistona on käytetty Perhekustannusten tasauskomitean mietintöä (1966), Naisten asemaa tutkivan komitean mietintöä (1970), Lasten päivähoitokomitean mietintöä (1971) sekä Vuoden 1972 valtiopäiväpöytäkirjoja 22.9.1972 käytyä hallituksen esitystä laiksi lasten päivähoidosta koskeneen lähete keskustelun osalta. Lisäksi tutkielman aineistona on hyödynnetty jonkin verran Lasten päivähoitolaitostoimikunnan mietintöä (1967) ja Lasten päivähoitolaitostoiminnan säännöstoimikunnan mietintöä (1969).</p> <p>Tutkielman tarkoituksena on aineistoa erittelemällä ja analysoimalla hahmottaa käytettävän aineiston puitteissa lasten päivähoitoon ja äitien palkkatyöhön liittyvien puhetapojen ja tavoitteiden muutosta 1960-luvulla ja 1970-luvun alussa. Tutkielmassa pyritään huomiomaan myös muutoksen keskeiset taustatekijät mm. rakennemuutos ja 1960-luvun lopulta alkaen tapahtunut kulttuurinen murros. Tutkielman keskeisin tutkimustulos on havaittu muutos komiteamietintöjen puhetavoissa ja tavoitteissa 1960-luvun lopulta alkaen. 1960-luvulla mietintönsä jättäneen komiteat kannattivat mietinnöissään ensisijaisesti kotiäitien tukemiseen tähänneitä keinoja ja esittivät myös väestöpoliittisia, väestön kasvuun tähänneitä tavoitteita. 1970-luvun alussa mietintönsä jättäneet komiteat puolestaan esittivät vaatimuksia äitien oikeudesta palkkatyöhön ja julkisin varoin kustannettavasta lastenhoidosta.</p> <p>Eduskunnassa käydyssä lasten päivähoitolakia koskeneessa lähete keskustelussa on puolestaan havaittavissa jako oikeisto-agraariseen kotiäitiosopimuksen kannattamiseen ja vasemmistolaiseen tasa-arvo- tai ansioäitiosopimuksen kannattamiseen. Sosiaalidemokraattien, ruotsalaisen kansanpuolueen sekä liberaalisen kansanpuolueen muodostaman pääministerin Sorsan hallituksen antamaan esitykseen sisältyi kunnallisen päivähoitoverkon rakentaminen ja valtion tarkoitukseen maksama tuki valtionapujen muodossa. Hallituksen esitys edusti selvästi uudenlaista ajattelua, jossa väestön kasvun sijaan ensisijaiset tavoitteet liittyivät tasa-arvoon sukupuolten ja eri yhteiskuntaryhmien välillä. Hallituksen esitystä ja laitostenmuotoista lasten päivähoitoa kannattivat lähinnä SKDL:n ja sosiaalidemokraattien edustajat sekä eräät kokoomuksen edustajat. Laitospäivähoidon vaihtoehdoksi esitettiin hoitolisää, jota olisi maksettu kotona lastaan hoitaville tai avustuksena yksityisen päivähoitokustannuksiin. Tätä mallia kannattivat erityisesti keskusta sekä pääasiassa myös muut oikeistopuolueet. Laitoshoidon vastustajien ensisijaisena argumenttina oli valinnanvapauden takaaminen. Kuitenkin monet heistä kritisoivat puheenvuoroissaan voimakkaasti kodin ulkopuolella tapahtuvaa lastenhoitoa. Eduskunnan lähete keskustelusta ilmenneet sukupuolisopimusmallit ovat ristiriitaisia. 1970-luvun alussa ns. tasa-arvosopimus oli kuitenkin saanut jo kotiäitiosopimusta vahvemman aseman.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords hyvinvointivaltio sukupuoli sukupuoliroolit lastenhoito naishistoria			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			